

právních jednáních a jednati jeho jménem, děje se, nač odvolací soud právem poukazuje, zvláštními instrukcemi. Takovou instrukcí pro obor železniční správy jest »Organisační statut pro státní železniční správu«, uveřejněný vyhláškou ministerstva obchodu a železnic ze dne 19. ledna 1896, čís. 16 ř. zák. Složitost státní správy nepřipouští, by pro fysickou osobu byla vystavována generální nebo zvláštní plná moc v obvyklé formě, jaká stačí prostým fysickým osobám při jejich jednoduchých poměrech. Úprava děje se a musí se díti tak, že se organizuje úřad s určitým oborem působnosti a s určitým přidělem kvalifikovaných úředníků, kteří pak jako orgány tohoto úřadu svou fysickou osobností vystupují při právních jednáních státu na venek, jednají jeho jménem, nabývají pro stát práv a přejímají zaň závazky. Takové organisační předpisy jsou v § 12 a násl. org. řádu a bylo jim v případě, o nějž tuto jde, plně vyhověno, jak správně dovodil odvolací soud. Když náměstek ředitele státních drah v O. vystupuje při výpovědi nájemní smlouvy, se žalovanou stranou ujednané, s udáním svého úředního postavení a s označením úřadu, jemuž jest služebně přidělen, ředitelství státních drah v O., a když dokonce ve výpovědi jest uvedena úřední značka, pod kterou se věc projednává u zmíněného úřadu, jest tím vším po rozumu §§ 863, 869, 914 a 915 obč. zák. dáno najevo, že vypovídající stranou jest československý stát, třebaž v listině samé není výslovně řečeno, že se výpověď dáva jménem a v zastoupení československého státu. Neprávem proto označila žalovaná v námitkách proti výpovědi jako žalující stranu »ředitelství státních drah v Olomouci, resp. ředitele státních drah v Olomouci«, a neocitly se soudy nižších stolic v rozporu se spisy podle § 503 čís. 3 c. ř. s., označivše ve svých rozhodnutích jako žalobce správně československý stát, který také vstoupil do sporu zahájeného námitkami po rozumu § 571 c. ř. s. Postup soudů nižších stolic odpovídá úplně předpisům §§ 6 a 7 c. ř. s. Jinak stačí poukázati k výstižným důvodům odvolacího soudu.

Čís. 9712.

Nárok manželky proti manželi, z jehož viny bylo manželství rozvedeno, zaniká teprve pravoplatností rozsudku, jímž bylo napotom manželství rozloučeno z viny obou manželů. Lhostejno, že za sporu o výživné bylo manželi prozatímním opatřením uloženo platiti manželce výživné.

(Rozh. ze dne 8. března 1930, Rv I 1051/29.)

Manželství stran bylo rozsudkem ze dne 24. prosince 1925 rozvedeno od stolu a lože z viny manželovy. Žalobou, o niž tu jde, zadanou na soudě dne 23. února 1926 domáhala se manželka na manželi placení výživného 350 Kč měsíčně. Usnesením ze dne 7. května 1926 bylo manželce povoleno prozatímní opatření a manželi uloženo platiti manželce výživné 250 Kč až do pravoplatného ukončení sporu. Mezitím bylo manželství stran rozloučeno z viny obou stran rozsudkem ze dne 9. října

1927, jenž se stal dne 16. listopadu 1928 pravoplatným. Žalobu o placení výživného procesní soud první stolice rozsudkem ze dne 30. ledna 1929 zamítl, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y : Jest sice pravda, že manželství stran bylo původně rozvedeno z viny manželovy a že proto měla žalobkyně podle § 1264 obč. zák. na základě rozsudku ze dne 24. prosince 1925 nárok na výživu, jak také první soud ve svém rozsudku správně zjišťuje. Avšak tento právní stav změnil se pravoplatným rozsudkem ze dne 9. října 1927, kterým bylo manželství stran rozloučeno z viny obou a kterým žalobkyně podle § 1266 obč. zák. pozbyla vůbec nároku na výživu proti žalovanému. V mezidobí, od podání žaloby o výživné až do pravoplatnosti rozlukového rozsudku bylo přiznáno žalobkyni výživné 250 Kč měsíčně usnesením o zatímním opatření ze dne 7. května 1926. Správně proto první soud, ano toto výživné bylo úplně přiměřené poměrům stran, nepřiznal žalobkyni výživné za tuto dobu podruhé rozsudkem nyní napadeným a nebylo tudíž potřeba, by soud pro toto období uvažoval, zda nemělo by býti použito dvor. dekretu ze dne 4. května 1841 čís. 531 sb. z. s.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání, pokud napadalo rozsudek odvolacího soudu, zamítuvší žalobu o placení výživného za dobu ode dne 1. února 1926 do 22. února 1926 a ode dne 16. listopadu 1928 na dále, jinak dovolání vyhověl, rozsudky obou nižších stolic, pokud jimi byla zamítnuta žaloba ohledně požadovaného výživného za dobu ode dne 23. února 1926 až do 16. listopadu 1928 zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by o ní v mezích právě vytčených dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y :

Žalobkyně napadá rozsudek odvolacího soudu z dovolacího důvodu čís. 4 § 503 c. ř. s. Nedůvodné jest dovolání, pokud byla zamítnuta žaloba o placení výživného za dobu ode dne 1. února 1926 do 22. února 1926, neboť podle § 1418 obč. zák. nelze výživné žalobou požadovati za minulost, nýbrž teprve ode dne podání žaloby. Rovněž nedůvodné jest dovolání, pokud nebylo vyhověno žalobě ohledně požadovaného výživného ode dne, kdy soudní výrok o rozluce manželství stran z viny obou nabyl právní moci — t. j. ode dne 16. listopadu 1928 — nadále, neboť, jak odvolací soud správně uznal, zanikl nárok žalobkyně proti žalovanému manželovi podle § 1266 obč. zák., ano manželství bylo rozloučeno i z její viny, a rovněž správně je v napadeném rozsudku odůvodněno, proč tu nelze užití ustanovení dvorského dekretu ze dne 4. května 1841 č. 531 sb. z. s. Dovolání v těchto směrech nebylo proto vyhověti. Důvodné jest však dovolání, pokud žaloba zamítnuta byla ohledně požadovaného výživného za dobu od podání žaloby, ode dne 23. února 1926, až do dne 16. listopadu 1928, kdy soudní rozhodnutí ve sporu manželů o rozluce manželství, podle něhož toto manželství se rozlučuje z viny obou manželů, nabylo právní moci. Teprve tímto pravoplatným

rozhodnutím, jež jest povahy konstitutivní, tedy dnem 16. listopadu 1928, nastal právní poměr rozloučeného manželství a teprve tímto dnem zanikl podle § 1266 obč. zák. nárok žalobkyně proti žalovanému na poskytování výživného z důvodu §§ 91, 1264 obč. zák. Nárok žalobkyně proti žalovanému na poskytování slušného výživného ode dne podání souzené žaloby až do pravoplatnosti výroku o rozluce, zůstal tímto výrokem nedotčen. V tomto mezidobí byl právní poměr ten, že manželství bylo z viny žalovaného rozvedeno a že tudíž po tuto dobu měla žalobkyně nárok na slušné výživné podle §§ 91, 1264 obč. zák. Na tomto právním poměru nezměnilo se nic tím, že ve sporu souzeném bylo zatímním opatřením ze dne 7. května 1926 podle § 382 čís. 8 ex. ř. žalovanému uloženo, by žalobkyni platil až do ukončení tohoto sporu prozatímní výživné 250 Kč měsíčně. Tento závazek žalovaného uložený mu jen prozatímně nevyrovnává nijak nárok žalobkyně na výživné, jehož se souzenou žalobou domáhá a nepředbíhá rozhodnutí o tomto nároku. Nižší soudy tudíž neprávem zamítly žalobu ohledně požadovaného výživného za dobu ode dne 23. února 1926 do dne 16. listopadu 1928 a, poněvadž se svého nesprávného právního stanoviska nezjistily skutkový základ, na němž by bylo lze o žalobním nároku v těchto mezích rozhodnouti, nezbylo než vyhověti dovolání v tomto směru, rozsudky obou nižších stolic v těchto mezích zrušiti a soudu první stolice, na nějž se věc odkazuje, uložit, aby o žalobním nároku v těchto mezích dále jednal a znovu rozhodl (§ 510 c. ř. s.).

Čís. 9713.

Majitel směnky nevstupuje do obecnoprávního poměru smluvního (rukojemství) tím, že prostě směnku přejímá. Převzetím směnky zakládá se jen směnečný právní poměr, leda že by strany zamýšlely něco jiného.

(Rozh. ze dne 8. března 1930, Rv I 255/30).

Směnečný platební příkaz proti přijateli směnky ponechal procesní soud první stolice v platnosti, nevyhověv námitkám žalovaného. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Hlavním důvodem, pro který dovolatel napadá odvolací rozsudek, jest, že nižší soudy pokládaly za opožděnou námitku, že žalobkyně věděla při nabytí směnky, že ji žalovaný podepsal jen pod podmínkou neuplatnění před skončením společenského poměru mezi Bruno S-em a Leopoldem H-em. Dovolatel míní neprávem, že tato námitka jest v jeho směnečných námitkách. Tam tvrdil, že Leopold H. slíbil Bruno